

«ΤΟ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ ΤΩΝ ΔΕΚΟ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΣΗ ΣΤΟ Ν. ΚΟΖΑΝΗΣ

ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Σ.Κ. Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΚΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΩΝ ΠΑΡΑΤΑΞΕΩΝ»

Ν. Δινόπουλου – Π. Μουρουζίδη

Κοζάνη, Άνοιξη 2011

Στόχος του άρθρου είναι η ανάδειξη των ζητημάτων ανάπτυξης του εργατικού κινήματος στην περιοχή, για μία προσφορότερη αναψηλάφηση των αιτίων της καθήλωσης του σ.κ. της μεταπολιτευτικής περιόδου, ειδικότερα του σ.κ. στις ΔΕΚΟ του ν. Κοζάνης, παρ’ ότι οδήγησε το νεοφιλελευθερισμό στην πρώτη του ήττα στη χώρα μας, στα τέλη της δεκαετίας του 1980.

Α. ΟΙ ΠΕΡΙΟΔΟΙ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

i) Α΄ περίοδος: 1974-1981

Η παρέμβαση του κράτους στα εσωτερικά του συνδικαλιστικού κινήματος φυσικά δεν παύει με την πτώση της χούντας. Παραμένει με στόχο την ιδεολογική-πολιτική-οικονομική χειραγώγησή του με κάθε τρόπο. Τα συνέδρια της ΓΣΕΕ της περιόδου (18ο-19ο) είναι συνέδρια νοθείας, αποκλεισμών και πλαστών συσχετισμών. Το Μάιο του ίδιου έτους ψηφίζεται ο νόμος 330, με τον οποίο εγκαινιάζεται μια πολιτική οργανωτικού ελέγχου των συνδικάτων μέσα από θεσμικές παρεμβάσεις. Έτσι, νομιμοποιούνται η ανταπεργία (λοκ άουτ) και οι απεργοσπαστικοί μηχανισμοί, με το πρόσχημα της προστασίας του δικαιώματος στην εργασία. Απαγορεύεται η πολιτική απεργία και η απεργία αλληλεγγύης και νομιμοποιείται η οργανωτική διάσπαση των συνδικάτων. Οι περισσότερες απεργίες κηρύσσονται παράνομες.**[1]** Οι απολύσεις λόγω συνδικαλιστικής δραστηριότητας απογειώνονται,

απολύονται χιλιάδες, με χαρακτηριστική την περίπτωση των απολύσεων των συνδικαλιστών της ΕΣΑΚ στη Σίνδο.**[4]**

Παρ' ότι οι διοικήσεις σε ΓΣΕΕ και Εργατικά Κέντρα παραμένουν χουντικές, διορισμένες από το Απριλιανό καθεστώς και απόλυτοι εκφραστές του, οι πρώτες κινητοποιήσεις ξεκινούν αμέσως μετά την «πτώση» του και αφορούν στη βελτίωση των συνθηκών και την αύξηση των αμοιβών. Κυρίαρχο σύνθημα, η «αποχουντοποίηση» των δοτών διοικήσεων σε όλα τα όργανα εκπροσώπησης των εργαζομένων και η «πολιτικοποίηση» των αγώνων. Οι απεργίες των τραπεζικών (1979) έχουν νικηφόρα έκβαση. Η περίοδος χαρακτηρίζεται από μαζικοποίηση των συνδικάτων, την αγωνιστική άνοδο του σ.κ., το ραγδαίο ιδεολογικοπολιτικό εξοπλισμό του, την αύξηση της συμμετοχής των διαδικασιών συνέλευσης των συνδικάτων.**[5]**

Εμφανίζονται νέα συνδικάτα, ομοσπονδίες και παρατάξεις, (ΕΤΕ, ΓΕΝΟΠ, ΠΑΣΚΕ, ΕΑΔΕ, ΑΕΜ και ΕΣΑΚ), ενώ εμφανίζονται νέα όργανα και δομές στο σ.κ. (Τοπικά Εργατικά Συμβούλια (ΤΕΣ) και τα Αντιπροσωπευτικά Συμβούλια Κοινωνικού Ελέγχου (ΑΣΚΕ). **[3]** Το 1977 δημιουργούνται οι Συνεργαζόμενες Αγωνιστικές Δημοκρατικές Εργατοϋπαλληλικές Οργανώσεις (ΣΑΔΕΟ-117 Συνεργαζόμενα Σωματεία), ως αντίβαρο στην κυβερνητική ΓΣΕΕ. Οι ΣΑΔΕΟ συμβάλλουν στον οικονομικό αγώνα που φτάνει σε μορφές απεργίας διαρκείας (ΟΛΜΕ, ΟΤΟΕ κ.ά.), δημιουργούνται οι Εργοστασιακές Επιτροπές και η ομοσπονδία τους (Ομοσπονδία Βιομηχανικών και Εργοστασιακών Σωματείων-ΟΒΕΣ), με παρέμβαση στις σχέσεις παραγωγής και την πρωτόγνωρη, τότε, μορφή της. **[5]**

Σε επίπεδο παρατάξεων, η δεξιά ελέγχει το συνδικαλιστικό κίνημα μέσω κληρονομημένων διοικήσεων στη ΓΣΕΕ, δεν έχει όμως δεσμούς με τους εργαζόμενους κι απήχηση, διεκπεραιώνει στην ουσία μικροθελήματα για τα μέλη της. Η αντιπαράθεση στο συνδικαλιστικό πεδίο οξύνεται ραγδαία, ενώ αρχίζει και εντείνεται σταθερά η διαπάλη ΠΑΣΚΕ-ΕΣΑΚ-Σ για την ηγεμονία στο συνδικαλιστικό κίνημα. Παρά την οργανωτική-αριθμητική υπεροχή της ΕΣΑΚ-Σ, σταδιακά η ΠΑΣΚΕ αποκτά ιδεολογικοπολιτική υπεροχή έναντί της. **[4]**

Παρά τον πολιτικό αγώνα κατά του ν. 330, δεν πραγματοποιείται καμία γενική πολιτική απεργία ενάντια στην κυβέρνηση Καραμανλή, λόγω της γρήγορης ενσωμάτωσης του ΠΑΣΟΚ και των δυο κομμάτων της Αριστεράς (ΚΚΕ, ΚΚΕ εσωτ.) στο κοινοβουλευτικό σύστημα, ενώ αρχίζει να οικοδομείται ο «παραταξιακός» συνδικαλισμός.**[3]**

Τελικά, το μαχητικό εργατικό συνδικαλιστικό κίνημα αυτής της περιόδου υποτάσσεται στην

πολιτική γραμμή του «αντιδεξιού δημοκρατικού μετώπου». **[5]**

ii) Β΄ περίοδος: 1981-1985

Το 1982 ψηφίζεται από τη νεοεκλεγείσα κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ ο νόμος 1264/82, ο οποίος εισάγει μέτρα εκδημοκρατισμού του συνδικαλιστικού κινήματος και καθιερώνει υποχρεωτική την απλή αναλογική σε όλα τα σωματεία, καταργώντας το νόμο 330/76. **[1]** Αρχίζει το πρώτο «ξεχείλωμα του ωραρίου» με την εισαγωγή-διάκριση υπερεργασίας-υπερωρίας, την συστηματική αύξηση των υπερωριών, την εισαγωγή του διευθυντικού δικαιώματος, τακτικές που επιτείνουν τελικά τον κατακερματισμό της εργατικής τάξης.[4] Τα οικονομικά μέτρα της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ προκαλούν απεργιακούς αγώνες. Με προεδρικό διάταγμα απαγορεύονται μισθολογικές αυξήσεις πάνω από την εισοδηματική πολιτική που έχει καθορίσει η κυβέρνηση. **[1]**

Η αντιδημοκρατική παράδοση του αστυνομικού μετεμφυλιοπολεμικού κράτους και της χούντας συνεχίζεται, μετά το δημοκρατικό διάλειμμα των συνεδρίων της ΓΣΕΕ (20ο-22ο). Αλλάζουν οι συσχετισμοί δύναμης στο εσωτερικό της ΓΣΕΕ, στην οποία η πλειοψηφία περνά στην Αριστερά, κάτι που δε θα περάσει αναπάντητο από τον κρατικό παρεμβατισμό στο εσωτερικό του συνδικαλιστικού κινήματος. Έτσι, με δικαστική απόφαση, ανατρέπεται η εκλεγμένη διοίκηση της ΓΣΕΕ και διορίζεται νέα μονοπαραταξιακή από στελέχη της ΠΑΣΚΕ, εφόσον η συνδικαλιστική αντιπολίτευση αρνείται να μπει στη διορισμένη διοίκηση. **[5]**

Ιδρύεται η δεξιά παράταξη της ΔΑΚΕ, ενώ γίνονται εκκαθαρίσεις συνδικαλιστών στην ΠΑΣΚΕ, η οποία διασπάται για να προκύψει η Σοσιαλιστική Συνδικαλιστική Εργατοϋπαλληλική Κίνηση (ΣΣΕΚ). Με το διορισμό των διοικήσεων, η ΠΑΣΚΕ επικρατεί και παγιώνει οργανωτικά την πρωτοκαθεδρία της επί της ΕΣΑΚ. **[4]**

Αρχίζει η ιδεολογική θεωρητική υποχώρηση και γραφειοκρατικοποίηση του σ.κ. σε αλληλοτροφοδότηση με την ιδεολογική-αγωνιστική καθήλωση της ΕΣΑΚ-Σ και την οργανωτική της αποδυνάμωση.[3]. Παράλληλα, εκφυλίζονται οι διαδικασίες συνελεύσεων των συνδικάτων, οι οποίες έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό χαρακτήρα κι όχι αποφασιστικό.**[4]**

Η αντιφατική ανάπτυξη του σ.κ. με τη δημιουργία νέων συνδικάτων, τις δοτές διοικήσεις, τις οικονομικές διεκδικήσεις, φτάνει στα όριά της. Η λογική του «αθροίσματος των δημοκρατικών δυνάμεων» βάζει τη σφραγίδα της στο πολιτικό σκηνικό και μέσα από τη λογική της «παραταξιοποίησης» των συνδικαλιστικών δυνάμεων, αναπόφευκτα και στην

ανάπτυξη των παρατάξεων. **[3]**

iii) Γ΄ περίοδος: 1985-1989

Η τρίτη περίοδος είναι περίοδος «νεοφιλελεύθερης επέλασης», με το Σταθεροποιητικό Πρόγραμμα των Παπανδρέου – Σημίτη. Ποινικοποιείται η συνδικαλιστική δράση με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου, που αναγορεύει σε παράνομη και καταχρηστική κάθε απεργία εναντίον αυτού του Προγράμματος. Η ΓΣΕΕ διασπάται, μετά το πραξικόπημα της δοτής διοίκησης «Ραφτόπουλου» και δημιουργείται η «Συντονιστική Επιτροπή» με 20 ομοσπονδίες, το ΕΚΑ και 100 σωματεία, με τη σύμπραξη δυνάμεων της ΕΣΑΚ, του ΑΕΜ και της ΣΣΕΚ. Το ‘86 εντείνεται η καταστολή και οι διώξεις συνδικαλιστών και εργαζομένων στο νότιο σύστημα της ΔΕΗ.

Ξεσπούν απεργίες 3μηνης διαρκείας της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ και εξαπλώνονται σε Μέση Εκπαίδευση και Οικοδόμους. Δικαστικές αποφάσεις κηρύσσουν τις απεργίες παράνομες, ενώ πληθαίνουν και επεκτείνονται και στο βόρειο σύστημα οι διώξεις συνδικαλιστών και εργαζομένων με διαθεσιμότητες, συλλήψεις, πειθαρχικά και απολύσεις. Με τεράστιας συμμετοχής απεργιακή κινητοποίηση, το άρθρο 4 του νόμου για τις «κοινωνικοποιήσεις» καταργείται στην πράξη, η ΔΕΗ ανακαλεί και παύει μονομερώς τις εκατοντάδες διώξεις (400 περίπου) των προηγούμενων χρόνων, παραιτείται από τις ανατροπές στα ασφαλιστικά δικαιώματα στα βαρέα και ανθυγιεινά. Το Μάιο του ’88, ξεσπούν επαναλαμβανόμενες απεργιακές κινητοποιήσεις, με καταλήψεις σε ΑΗΣ-ΥΗΣ, ενάντια στο νέο μισθολόγιο της ΔΕΗ, το οποίο συνδέει μισθό-παραγωγικότητα.

Τελικά το μισθολόγιο αποσύρεται και οι διώξεις απεργών αναστέλλονται. Πρόκειται ουσιαστικά για την πρώτη ήττα του νεοφιλελεύθερου σχεδίου της περιόδου. **[4]**

Η διάσπαση της ΠΑΣΚΕ το ‘85 και η ίδρυση της ΣΣΕΚ το ‘86 διαμορφώνουν νέους συσχετισμούς, που δίνουν τη δυνατότητα λήψης αποφάσεων για αγωνιστικές κινητοποιήσεις στη ΓΕΝΟΠ. Η περίοδος αυτή, μαζί και η διάσπαση της ΓΣΕΕ, κλείνει με το «ενωτικό» 25ο Συνέδριο της ΓΣΕΕ, τον Απρίλιο του ‘89, το πρώτο μετεμφυλιακά συνέδριο που εκλέγει αιρετή διοίκηση στην οποία εκλέγονται αντιπρόσωποι απ’ όλες τις παρατάξεις.

Η ουσία όμως της οικουμενικής-ταξικής ειρήνης, αποτυπώνεται στο Πεδίο του Άρεως, όπου οι εργάτες καλούνται να κάνουν ένα «κόκκινο μεροκάματο» για «να σωθεί το ασφαλιστικό». Η κατεύθυνση και του σ.κ. καθορίζεται τελικά, από την ενσωμάτωση της Αριστεράς στο κοινοβουλευτικό σύστημα και την υποταγή της στη νεοφιλελεύθερη επέλαση. Σ’ αυτές τις

συνθήκες συναίνεσης και ραγδαίου εκφυλισμού του συνδικαλιστικού κινήματος, ευνοείται η ανάδειξη των «συνδικαλιστών του σωλήνα», φαινόμενο που επικρατεί στη δεκαετία του ’90. **[3]**

iv) Δ΄ Περίοδος: 1990-1993

Η περίοδος χαρακτηρίζεται από αποβιομηχάνιση στον παραγωγικό ιστό της χώρας. Ψηφίζεται ομόφωνα νόμος της Οικουμενικής κυβέρνησης (ν. 1876/90) ο οποίος υπαγορεύει πως «η ατομική σύμβαση υπερέχει των άλλων συμβάσεων», κι επιπλέον υποδεικνύει τη μορφή οργάνωσης του σ.κ.: αναγνωρίζει εργοστασιακές, εθνικές, τοπικές, ή ομοιοεπαγγελματικές συμβάσεις, δεν αναγνωρίζει όμως κλαδικές ανά τομέα παραγωγής, απαγορεύοντας έτσι το βιομηχανικό συνδικαλισμό. [5]

Οι απεργίες για το ασφαλιστικό και την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ στην τριετία ’90-΄93 με κυβέρνηση της ΝΔ, παρά τη μαζική συμμετοχή, είναι υπονομευμένες εξ αρχής από τη συναινετική συναλλαγή ΠΑΣΚΕ-ΔΑΚΕ-Διοίκησης ΔΕΗ-Κυβέρνησης.

Αρχίζει η απομαζικοποίηση των συνδικάτων, παρά τη συνεχιζόμενη αγωνιστική άνοδο, την αύξηση συμμετοχής στις συνελεύσεις των συνδικάτων κι ενώ οι περισσότερες παρατάξεις στο λεκανοπέδιο (ΣΣΕΚ-ΕΝΩΤΙΚΟ-ΕΣΑΚ-Σ) στηρίζουν όλες τις κινητοποιήσεις. Η ΣΣΕΚ επανέρχεται στην ΠΑΣΚΕ, ενώ στο λεκανοπέδιο της Κοζάνης ιδρύονται οι παρατάξεις της ΕΑΣ και της ΣΑΔ. Στο τέλος της περιόδου, οι διαδικασίες συνέλευσης των συνδικάτων πλέον είναι μικρής συμμετοχής, κυρίως στις προβληματικές επιχειρήσεις, ενώ από την άλλη παρουσιάζουν εκρηκτική «άνοδο» στα πλαίσια των κινητοποιήσεων της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ. Στις μορφές συγκρότησης, ενδιαφέρον παρουσιάζει η αντιπροσωπευτική συγκρότηση οργάνων στα συνδικάτα. [4]

Β. ΔΡΟΜΟΙ ΧΕΙΡΑΓΩΓΗΣΗΣ ΚΙ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

i) Η ΚΡΑΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ

Στις νέες συνθήκες της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας, ο τρόπος παρέμβασης της κορυφαίας οργάνωσης του συλλογικού καπιταλιστή, του αστικού κράτους, αλλάζει και γίνεται συνθετότερη και πολύπλευρη. Πλάι στον «κνούτο» της κρατικής και εργοδοτικής βίας και καταστολής (ΜΑΤ, συνδικαλιστικό Ασφάλειας, πολιτική επιστράτευση απεργών), των ωμών παρεμβάσεων στην εσωτερική ζωή των συνδικάτων, (δικαστικές αναγνωρίσεις-καταργήσεις σωματείων, δικαστικοί αντιπρόσωποι, διορισμοί διοικήσεων σωματείων κι

ομοσπονδιών, νοθείες και πλαστοί συσχετισμοί, άρθρο 69 του Αστικού Κώδικα, εποπτεία αυτοδιοικητικών αρχών στα σωματεία), αναπτύσσεται κι αξιοποιείται ένα δαιδαλώδες δικαστικό και νομικό οπλοστάσιο, (νόμοι απεργοσπασίας, λοκ άουτ). Παράλληλα αναπτύσσονται διάφοροι μηχανισμοί «ειδίκευσης κι επιμόρφωσης» – άμεσης και έμμεσης εξαγοράς συνειδήσεων κι εμπέδωσης της ταξικής συναίνεσης και ειρήνης (Ινστιτούτο Εργασίας ΓΣΕΕ, κονδύλια Εργατικής Εστίας, ταμείο εργατοπατέρων, συνεδριακός τουρισμός, σεμινάρια για συνδικαλιστικά στελέχη, εισπρακτικοί μηχανισμοί υποχρεωτικής συνδικαλιστικής εισφοράς, check off κλπ). Δημιούργημα βέβαια αυτής της δραστηριότητας είναι η ανάπτυξη της σύγχρονης αστικοποιημένης συνδικαλιστικής γραφειοκρατίας.

ii) ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ

Η αναγκαιότητα της συνδικαλιστικής πάλης, θα μπορούσε να λεχθεί, πως αποτελεί μέγεθος μετρήσιμο και είναι ευθέως ανάλογη της αυξανόμενης διαφοράς μεταξύ του ρυθμού αύξησης των επιχειρηματικών κερδών και των ρυθμών αύξησης των μισθών. Πέραν αυτού, αποτελεί αναντικατάστατο παράγοντα καλλιέργειας συλλογικής, ταξικής συνείδησης στην εργατική τάξη. Χωρίς την αντίσταση και την οικονομική πάλη, η εργατική τάξη θα ξέπεφτε σε «άμορφη μάζα από αφανισμένους φτωχοδιαβόλους» [7], ανίκανη να δει πέρα από τον ορίζοντα αυτής της κοινωνίας.

Όσο απαραίτητη είναι η συνδικαλιστική-οικονομική πάλη, άλλο τόσο ανεπαρκής αποδεικνύεται ιστορικά ως αυτοτελής πάλη, μιας και οι όποιες επιτυχίες της δεν παρέχονται ποτέ με... εγγύηση, χωρίς τη συνολικοποίηση των αιτημάτων της από ένα πολιτικό κίνημα. Παρά την μαχητικότητα των διεκδικήσεων του σ.κ. της μεταπολίτευσης με απεργίες διαρκείας και καταλήψεις κατά καιρούς, το περιεχόμενο των διεκδικήσεων έχει κύρια οικονομικό-συντεχνιακό χαρακτήρα, ενώ όταν πρόκειται για «θεσμικά» αιτήματα, αυτά αφορούν τον εκδημοκρατισμό ή τον κοινωνικότερο-δικαιότερο χαρακτήρα του κοινωνικού-οικονομικού συστήματος. Στην ουσία πρόκειται για τον «οικονομισμό» των αιτημάτων που προσβλέπει στην αύξηση των μισθών και των συνθηκών εργασίας, και τον «συντεχνιασμό» των αιτημάτων του δικού «μας» κλάδου ή ασφαλιστικού φορέα, χωρίς κάποια αιτήματα-κρίκους που θα καταδείκνυαν την ανάγκη για συνολικότερο αγώνα ως την κατάργηση της ίδιας της «μισθωτής σκλαβιάς».

iii). ΜΟΡΦΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Τα πρώτα συνδικάτα οργανώθηκαν παντού κατά επάγγελμα και πόλη. Στην πορεία ανάπτυξής τους, τα συνδικάτα σε όλες τις χώρες προχώρησαν στη συνένωσή τους σε

πανεθνικό επίπεδο. Βασικά ακολουθήθηκαν δύο δρόμοι: ο ένας που είναι χαρακτηριστικός για τη Βόρεια και Κεντρική Ευρώπη, για τα Βαλκάνια, πλην της Ελλάδας, είναι ο δρόμος μετατροπής των τοπικών σε πανεθνικές κεντρικές ενώσεις κατά επάγγελμα, με τοπικά παραρτήματα. Κορυφαία ιστορικά παραδείγματα βιομηχανικού συνδικαλισμού, μορφή που υποστηρίχθηκε από τη Γ' Διεθνή, αποτελούν οι IWW-Γουόμπλις στις ΗΠΑ και η IGM στη Γερμανία. Πρόκειται για δομή δηλαδή, που απαλλάσσεται ευκολότερα από συντεχνιασμούς και ωθεί στην απαλλαγή του οικονομισμού, στο δρόμο της ταξικής πάλης και στο «σχολείο του κομμουνισμού», διευκολύνει τη συνεργασία και το συντονισμό με τις πολιτικές οργανώσεις της εργατικής τάξης.

Ο άλλος δρόμος που είναι χαρακτηριστικός για τη Νότια Ευρώπη, στα πρότυπα των γαλλικών εργατικών ενώσεων – bourses du travail, είναι ο δρόμος της ομοσπονδιακής συνένωσης των τοπικών ενώσεων κατά επάγγελμα, στην πανεθνική και τοπική ομοσπονδία του επαγγέλματος. Αποφασιστικό ρόλο στην επιλογή της μορφής οργάνωσης, έπαιξε το επίπεδο κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης, καθώς και η επίδραση των αναρχοσυνδικαλιστικών αντιλήψεων στις χώρες του Νότου.

Οι οργανωτικές αρχές που αναπτύσσει οποιοσδήποτε φορέας, αντανακλούν τους στόχους που τίθενται, καθορίζονται από αυτούς και τους διαμορφώνουν. Έτσι στη ΔΕΗ, το βάρος των κινητοποιήσεων το σηκώνουν η ομοσπονδία της ΓΕΝΟΠ-ΔΕΗ, η ΕΤΕ-ΔΕΗ, το μαζικότερο και πανελλαδικό σωματείο της ΔΕΗ, με παραρτήματα στους τόπους παραγωγής. Η επιλογή των εργοστασιακών σωματείων στη δεκαετία του '80 και η δημιουργία του διασπαστικού τοπικού σωματείου «Σπάρτακος» στο λεκανοπέδιο του ν. Κοζάνης, δεν ήταν τυχαίες επιλογές. Ο συντονισμός σε κλάδους και ομοσπονδίες αν και εμφανίστηκε στην περίοδο του πραξικοπήματος στη ΓΣΕΕ, εγκαταλείφθηκε στην πορεία. **[3]**

v) ΠΙΕΣΕΙΣ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ

Παράλληλα με τις τάσεις ενσωμάτωσης της Αριστεράς στην κοινοβουλευτική αστική δημοκρατία και την εμπέδωση της μεταπολιτευτικής ταξικής συναίνεσης, ειδικότερα στο τέλος της μεταπολιτευτικής περιόδου, εμπεδώνεται ένα νομιμόφρων πνεύμα δράσεων της συνδικαλιστικής δραστηριότητας α λα ΜΚΟ. Έτσι οι όποιες περιπτώσεις κρατικής βίας ή εργοδοτικής τρομοκρατίας γίνονται αντιληπτές ως αντισυνταγματικές παρεκκλίσεις ή ατυχείς παραβιάσεις της νομιμότητας κι όχι ως απότοκα της εγγενούς βίας του κεφαλαιοκρατικού συστήματος. Κάτι που επέφερε ανάλογες μετατοπίσεις και στις συνδικαλιστικές παρατάξεις, με αποτέλεσμα τον σταδιακό ιδεολογικό-θεωρητικό αφοπλισμό τους. Παρά την αγωνιστική πλειοψηφία «ΕΣΑΚ-ΣΣΕΚ» στις κινητοποιήσεις στα πλαίσια της

ΓΕΝΟΠ, το εκσυγχρονιστικό πλαίσιο έχει πλέον τεθεί και το συνδικαλιστικό κίνημα υποτάσσεται σ' αυτό.

vi) Η ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΑ ΤΟΥ Σ.Κ.

Η αυτοτέλεια των συνδικάτων, θεωρητικά τουλάχιστον, απέναντι στο κράτος θεωρείται αυτονόητη αν και δεν είναι καθόλου δεδομένη. Γύρω, όμως, από το ζήτημα της αυτοτέλειας απέναντι στο «κόμμα» ή τις οργανώσεις της εργατικής τάξης, υπήρξαν τεράστιες και μακροχρόνιες αντιπαραθέσεις στην ιστορία του εργατικού κινήματος. Βασικές αντιλήψεις που αναπτύχθηκαν πάνω στο ζήτημα, είναι η, κυρίαρχη,

i) «τρειντγιουνιονιστική» αντίληψη, σύμφωνα με την οποία το μοναδικό καθήκον των συνδικάτων είναι η βελτίωση της οικονομικής θέσης των μελών τους και η κατάκτηση δικαιωμάτων και μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του συστήματος,

η ii) αναρχοσυνδικαλιστική αντίληψη, σύμφωνα με την οποία τα συνδικάτα είναι το μοναδικό επαναστατικό υποκείμενο και δε χρειάζεται κανένα κόμμα ή πολιτική παρέμβαση. Ρόλος των συνδικάτων είναι να προετοιμάσουν την τάξη για γενική απεργία και να βάλει στη θέση του κράτους την ελεύθερη ένωση των συνεταιρισμένων παραγωγών.

Κατά την iii) μαρξιστική αντίληψη, τα συνδικάτα και το κόμμα της εργατικής τάξης διατηρούν στενές σχέσεις και παλεύουν από κοινού προκειμένου να επιτύχουν τη χειραφέτηση της εργασίας και την αταξική κοινωνία. Η αυτοτέλεια των συνδικάτων (ταξική-οικονομική-πολιτική), αποτελεί προϋπόθεση για να προφυλάσσεται το ταξικό κίνημα ακόμη και από τα «δικά του» κόμματα, αλλά κυρίως, για να διαπαιδαγωγούνται οι εργαζόμενοι μέσα από τη δική τους πείρα, κυριαρχώντας οι ίδιοι πάνω στις συνθήκες του αγώνα τους.

Τέλος κατά τη Λασαλική αντίληψη,

iv) τα συνδικάτα, υποταγμένα οργανικά στο κόμμα της ε.τ, παλεύουν για τα δικαιώματα των εργαζομένων. **[5]**

Σε ιστορικές «στιγμές αντικαπιταλιστικής ανατροπής» ή τάσης προς τα εκεί, το μαζικό εργατικό κίνημα δημιούργησε τα δικά του, σχετικά αυτοτελή, πολύμορφα και πολυτασικά όργανα ανεξάρτητης εργατικής πολιτικής παρέμβασης. Που επέβαλαν εν μέρει τη θέλησή τους στο αστικό κράτος, σε κεντρώες ή αριστερές κυβερνήσεις (Ρωσία 1905, Γερμανία 1918-'23, γαλλικός Μάης του '68, παρατεταμένος ιταλικός Μάης στη δεκαετία του '70, Χιλή 1973, Πορτογαλία 1975, Αργεντινή 2001, Βενεζουέλα 2002 κ.ά.). **[3]**

Και τέτοιες ιστορικές «στιγμές» ανατροπής βρίσκονται μπροστά μας.

Σημειώσεις

[1] http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=154729

[2] Ο Λένιν και η Διεθνείς για τα Συνδικάτα «ΑΝΑΙΡΕΣΕΙΣ"

[3] ΘΕΜΑ: Κρίση, πολιτική ανατροπή και μαζικό κίνημα

[4] Δινόπουλου Νίκου: Μαρτυρία-Παρέμβαση σε ημερίδα του «Ομίλου Μελέτης Ιστορίας Κοινωνίας»

Βιβλιογραφία

[5] Κ. Μπατίκα: «Συνδικάτα και Πολιτική» εκδ. Εργοεκδοτική.

[6] Δ. Λιβιεράτου: Η Ιστορία της ΓΣΕΕ, εκδ. Προσκήνιο-Άγγελος Σιδεράτος.

[7] Β.Ι. Λένιν: «Κράτος κι επανάσταση», εκδ. Σύγχρονη Εποχή